

KURTULUŞ SAVAŞI'NDA BİR VATANDAŞIMIZIN UÇAK BAĞIŞI

SÜREYYA H. ŞEHİDOĞLU

İsmail Habip, Kurtuluş Savaşı'nı anlatırken: "... Bu harp Türk'le Yunan'ın cengi değil, elinden her şeyi alınanla elinde her şeyi olanın cengiydi bu harp: Onlar askerlerini vagonlarla, biz çarıklarla sevk ediyorduk, onlar mühimmatlarını kamyonlarla getiriyor, biz kadınlarımızın sırtında taşıyorduk. Onların otomobillerine karşı bizde kağnılar vardı. Düşman, yağmur yerine kurşun, kurşun yerine gülle, gülle yerine zelzele yağdırırken biz, zaman oldu ki, her güllüye bir kurşun, her kurşuna bir süngü, her süngüye bir yumrukle mukabele ettik; Öyleyken yenilmek onlara, yenmek bize düştü." diyor¹.

Savaşın sürdüğü sürede, halkın, malının bir bölümünü seve seve verdiği "Tekâlif-i Milliye" uygulamasından başka varlıklı yurttaşlarımızın da orduya önemli bağışları oluyordu.

Erzurumlu Nafiz Bey**'in satın alarak orduya armağan ettiği üç uçak bunların en önemlisidir. Orduca (Erzurumlu Nafiz I-II-III) diye adlandırılan bu uçakların tesliminden sonra Atatürk, İnönü, B.M. Meclisi başkanlarının çektiği tellerin fotokopileri, Nafiz Bey'in oğlu Sabahattin Kotan tarafından bana verilmiştir.

Bu belgeleri aşağıda sunuyoruz:

Mahreci : Ankara

Numarası: 5406

Kelime : 20

İnebolu'da Erzurumlu Nafiz Beyefendi'ye

Hamiyyet-i vataniyeniz şayanı şükrandır. Telgrafımız yarın Meclis'te alenen okunacaktır efendim. 11.12.336

*Büyük Millet Meclisi Reisi
Mustafa Kemal*

¹ İsmail Habip Sevik: *O Zamanlar*, s. 158. Kültür Bakanlığı Yayını 1981.

* Nafiz Kotan, 1885 yılında Erzurum'da doğdu. Babası Hacı Ahmet Efendi'dir. Öğrenimini Erzurum'da yapmış, 1913'te İstanbul'a göçmüş, 1915'te yine müteahhit olarak Ankara'da çalışmış, zafer sonrası Ankara'nın imarına önemli katkıları olmuştur. 1946 yılında öldü.

*

Mahreci : Garp Cephesi

Numarası: 6

Kelime : 40

İnebolu'da Tüccardan Erzurumlu Nafiz Beyefendi'ye

Orduya ihda buyurulan tayyare bugün Eskişehir'e vasıl olmuştur. İnşallah eser-i himmetiniz büyük muzafferiyetlerin kazanılmasına...

Bilhassa takdim-i tebrikât ve teşekkürat ederim Efendim. 1 Temmuz 337

Garp Cephesi Kumandanı

İsmet

*

Mahreci : Garp Cephesi

Kelime : 17

Ankara'da Tüccaran-ı Mütebereden Erzurumlu Nafiz Beyefendi'ye

Bilmukabele arz-ı tebrikât eder ve istihlâs-ı vatan yolundaki mücahedemize hizmet-i bergüzidelerinden dolayı teşekküratımı tekrar eylerim. 17 Haziran 337

Garp Cephesi Kumandanı

İsmet

*

B.M.M. Riyaseti

Ankara

Baş Kitabet Kalemi

12/5/337

270/557

Tüccardan Erzurumlu Nafiz Bey'e

Ordu-yu Millî'ye bu kerre de bir ikinci tayyare ihdası suretiyle ibraz buyurulan hamiyetten Meclis heyet-i umumiyesi haberdar edilmiştir.

Beyan-ı teşekkür olunur Efendim.

Büyük Millet Meclisi Sanisi

Adnan

İmza

*

*Alındığı Mah. Ankara**Tarihi: 2/2/37**Saat : 4.20**Mahreci : B.M. Meclisi**Numarası: 78**Kelime : 20**İnebolu'da Erzurumlu Hacı Ahmedzade Nafiz Bey'e**Orduya hediye buyurulan tayyarelerden dolayı Büyük Millet Meclisi namına beyan-ı teşekkür ederim Efendim. 2/2/37**Büyük Millet Meclisi**Reis Vekili**Hasan Fehmi*

*

*Mahreci : Garp Cephesi**Numarası: 871**Kelime : 80**Alındığı Tarih: 19**Saat: 10.5**Ankara'da Erzurumlu Nafiz Beyefendi'ye**Orduya ihda buyurulan ve nam-ı âlilerine izafe edilen tayyare 13/5/37 tarihinde uçmuş ve Aksu'da bulunan düşman üzerine bombalar atmıştır. Ahiren Aksu'daki muhbirimizden alınan malûmattan tayyaremiz tarafından atılan bombalardan biri nakliye kollarına tesadüfünde yirmi mekkâri hayvanı telef ve mecruh olmuş ve diğer bir bomba da Seyid Alaşehir köyünde düşman piyade bölüğü üzerine düştüğü bildirilmiştir. Pek kıymattar bir hediyeniz olan tayyare ile ilk vazifeyi kemal-i muvaffakiyetle ifa edenler tayyareci Vahid ve Basri efendiler olduğunu cevaben ihtiramatıma terdifen arz eylerim Efendim 18/Mayıs/37**Garp Cephesi Komutanı**İsmet*

Nafiz Bey'in uçak bağışı dışında orduya yaptığı diğer yardımlar da vardır. Bu yardımlardan birisi de orduya 203 arka çantası armağanıdır. Bu armağan üzerine kendisine çekilen telgraf aşağıdadır:

*

*Kastamonu Ve Havalisi Kumandanlığı**Kastamonu**16.4.37**Şube**4**Adet**2948**İnebolu'da Tüccar Erzurumlu Nafiz Bey'e*

Dava-yı millî uğrunda mücadele-i vataniyede bulunan orduya şimdiye kadar gösterdiğiniz asar-ı hamiyet ve fedakâriye zamimeten bu kerre de kolordu efradı için ihda buyurduğunuz ikiyüzüç arka çantası vürud ederek efrada tevzi edilmiş olmakla memleketin böyle buhranlı bir zamanında vazife-i vataniye ve hüsn-ü insaniyetin emsalinize faik bir surette ibzalinden dolayı teşekkür olunur Efendim.

*Kastamonu Ve
Havalisi Kumandanı
İmza*

Erzurumlu Nafiz Bey'in, bu yardımlar dışında orduya doğrudan maddi yardımları da bulunmaktadır.